

Asia: VN/13534/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnoksessa ehdotetaan väliaikaisesti muutettavaksi tuloverolain kotitalousvähennystä sekä matkakuluvähennyksen omavastuuta koskevia säännöksiä. Lisäksi luonnoksessa ehdotetaan työnantajan tarjoaman omaehtoisen kulttuuri- ja liikuntaedun verovapaan enimmäismäärän korottamista 540 euroon sekä edun käyttöalan laajentamista.

Kotitalousvähennyksen korottaminen

Kotitalousvähennys on toimiva keino kannustaa veronalaisten palvelujen käyttöön. Se kohdistuu töihin, joiden ostamisen vaihtoehtona on niiden tekeminen itse. Esimerkiksi ammattilaisten suorittamien remontointi-, siivous- tai hoivapalveluiden hankintahintaa nostavat kulutusverot ja työn verot. Vaihtoehtoinen itse tekeminen on tällöin helposti kilpailukykyisempää, vaikkei olisikaan ammattilainen. Kireä työn verotus ja korkeat marginaaliverot voivat näin heikentää talouden työnjakoa sekä erikoistumista ja siten työn tuottavuuden kasvua.

Kotitalousvähennyksellä pyritään tekemään palveluiden ostaminen yksilön kannalta taloudellisesti kilpailukykyisemmäksi leikkaamalla työn verokiilaa. Se auttaa työssäkäyviä panostamaan omaan ammattiinsa ja hankkimaan toisten ammattilaisten palveluita kotiinsa. Vähennys helpottaa lapsiperheiden arjen järjestämistä ja vanhempien täysipainoista osallistumista työelämään.

Kotitalousvähennys helpottaa myös monien ikääntyvien kansalaisten pärjäämistä pidempään kotonaan. Tämä on tärkeää myös sote-palveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten hillitsemiseksi.

Vuoden 2025 alusta kotitalousvähennystä leikattiin huomattavasti etenkin kotitalous-, hoiva- ja hoitopalveluiden osalta (joissa oli korotettu 60 prosentin korvausprosentti ja 3 500 euron enimmäismäärä) keskellä heikkoa suhdannetilannetta. Vähennyksen korvausprosentti alennettiin yhtenäiseen 35 prosenttiin (13 % + sivukulut maksettujen palkkojen osalta), enimmäismäärä laskettiin 1 600 euroon ja omavastuu nostettiin 150 euroon. Suoraan työvoimavaltaisten palveluiden hankintakustannusta nostava leikkaus osui suhdanneherkkiin aloihin samalla kun työttömyys kasvoi.

Esitysluonnoksen mukaiset parannukset eivät nosta kotitalousvähennystä vaalikauden alun tasolle, mutta kohentavat vähennyksen merkitystä etenkin suurempien kustannusten osalta. Kotitalousvähennyksen laskentaperusteet pysyvät esitysluonnoksen mukaan yhtenäisinä vähennykseen oikeuttaville palveluille lukuun ottamatta öljylämmityksestä luopumiseen liittyviä lämmitystapamuutoksia, joilla on korotettu vähennys voimassa vuoden 2027 loppuun saakka.

Kun vielä vuonna 2024 kotitalousvähennyksestä hyötyi, jos osti yritykseltä kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä yli 167 eurolla vuodessa (tai remontointipalveluita yli 250 eurolla), nyt esitettyjen korotusten jälkeenkin vähennykseen oikeuttavia kuluja täytyy olla yli 375 euroa (vuoden 2025 osalta vastaava kustannusten kynnyksäraja oli 429 euroa/vuosi). Tämä on seurausta siitä, että vain vähennyksen korvausprosenttiin ja enimmäismäärään esitetään parannusta, mutta ei omavastuun määrään, joka nousi 100 eurosta 150 euroon vuoden 2025 alusta. Vähennys ei täten enää kohdennu satunnaisesti vähäisiä palveluita hankkiviin verovelvollisiin.

Vaikka kotitalousvähennyksen tekee palvelun ostaja, vähennys voi yhtä lailla parantaa palvelun myyjän ja työn suorittajan tilannetta palvelujen kysynnän kasvaessa. Kotitalousvähennyksellä voi näin olla merkitystä myös matalan kynnyksen työvoimavaltaisten palvelujen kautta työmarkkinoille kiinni pääsemiseen.

Kotitalousvähennyksen toistuva tilapäinen ja edestakainen muuttaminen heikentää järjestelmän selkeyttä, kun veronmaksajan voi olla vaikea pysyä kärryillä kotitalousvähennyksen nykytasosta ja tulevista muutoksista.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää kotitalousvähennyksen vähennysprosenttien ja enimmäismäärän korottamista tervetulleena korjausliikkeenä tilanteessa, jossa vähennystä oli heikossa suhdanne- ja työllisyystilanteessa vastikään tuntuvasti leikattu. Korotus parantaa kotitalouksien mahdollisuuksia ostaa työvoimavaltaisia palveluita kotiinsa ja tukee näin remontointi- ja kotitalouspalvelujen kysyntää heti vuodesta 2026 alkaen.

Kotitalousvähennyksen toistuvat edestakaiset muutokset heikentävät kuitenkin kuluttajien ajantasaista tietämystä vähennyksen tasosta ja merkityksestä, mikä voi vaikuttaa epätarkoituksenmukaisesti vähennyksen käyttöön. Nyt väliaikaisiksi esitetyt muutokset pitäisi tämän takia saattaa voimaan pysyvinä.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakulut

Tulonhankinnasta aiheutuvien kustannusten vähentäminen ennen tulojen verottamista on tuloverotuksen tärkeä periaatteellinen lähtökohta, jota hallitus on aiemmin horjuttanut luonnollisten vähennysten heikennyksillä. Asunnon ja työpaikan välisten matkakulujen omavastuun laskeminen kohentaa työhön liittyvien kustannusten huomioimista verotuksessa.

Vuodelle 2024 matkakuluvähennyksen omavastuuosuutta korotettiin yleisen hintatason nousun mukaisesti 750 eurosta 900 euroon. Vastaavatyypistä inflaatiotarkistusta ei tehty kuitenkaan 750 euron tulonhankkimisvähennykseen, joka on pysynyt pitkään ennallaan. Tulonhankkimiseen liittyvien kulujen vähentämistä koskeva veropolitiikka ei ole monessakaan mielessä kovin johdonmukaista kuluvalla vaalikaudella.

Veronmaksajain Keskusliitto kannattaa matkakuluvähennyksen omavastuun alentamista sadalla eurolla 800 euroon. Tulonhankkimiskulujen mahdollisimman laaja vähennysoikeus on perusteltu lähtökohta nettotulon verotukseen perustuvassa järjestelmässä.

Omaehtoinen kulttuuri- ja liikuntatoiminta

Veronmaksajain Keskusliitto pitää edun verovapaan enimmäismäärän nostamista inflaatiokehitystä vastaavasti 540 euroon tarpeellisena muutoksena. Kysymyksessä oleva enimmäismäärä on ainoa TVL 69 §:n henkilökuntaetujen verovapaudelle asetettu täsmällinen euroraja, joka on laissa määritelty.

Muissa eduissa kohtuullinen euromääräinen arvo määräytyy verotus- ja oikeuskäytännön perusteella, eikä inflaatiokehityksen huomioon ottaminen lakimuutoksella ole samalla tavoin mahdollista. Veronmaksajain Keskusliitto huomauttaakin, että myös Verohallinto tulisi velvoittaa omassa tulkintakäytännössään huomioimaan inflaatiokehitys kohtuullisella viiveellä. Esimerkiksi kohtuullisen verovapaan henkilökuntalahjan enimmäismäärä on pysynyt yli 20 vuotta samana ja käytännössä kutistunut rahan arvon muutosten myötä.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää niin ikään perusteltuna sitä, että lakiin otetaan määritelmä myös omaehtoisesta liikuntatoiminnasta, sillä liikuntatoiminnan käsite on voimassa olevassa sääntelyssä jäänyt pitkälti verotus- ja oikeuskäytännön varaan. Ehdotettuun säännösmuotoiluun sisältyy kuitenkin runsaasti avoimia käsitteitä, joiden sisältö jää esitysluonnoksen perusteluissa esitettyjen esimerkkien varaan ja osittain epäselväksi tai jopa kokonaan täsmentämättä. Esityksen sanamuotoja ja perusteluita onkin jatkovalmistelussa syytä tarkentaa. Ehdotetussa muodossaan säännös sisältää merkittäviä tulkintariskejä, jotka realisoituvat työnantajille, työntekijöille ja palveluntarjoajille viime kädessä lisääntyneiden veroriitojen muodossa.

Esimerkiksi ehdotetussa TVL 69 §:n 7 momentissa mainittu ”fyysistä aktiivisuutta edellyttävät luontoharrastukset” on oikeudellisesti tulkinnanvarainen ja jättää epäselväksi muun ohella sen, millaista fyysistä aktiviteettia luontoharrastukselta käytännössä edellytetään. Miten suhtaudutaan esimerkiksi luonnossa liikkumista jossain määrin sisältäviin palveluihin, joihin yhdistyy elämyksellisiä, matkailullisia tai virkistysellisiä elementtejä? Esityksen perusteluissa mainittujen esimerkkien valossa vaikuttaa, ettei liikunnallisuutta arvioida kovinkaan tiukoin kriteerein, sillä esimerkiksi kalastusluvan perusteella harrastettu kalastus voi olla fyysiseltä luonteeltaan melko passiivista.

Niin ikään lainkohdassa mainittujen omaa liikuntaa olennaisesti tukevien palveluiden sisältö jää esitysluonnoksen perusteluiden valossa epäselväksi eikä esityksestä saa käsitystä, mitä kaikkia palveluita tämä voisi tarkoittaa. Voisiko edulla jatkossa maksaa esimerkiksi erilaisia valmennus-, testaus-, analyysipalveluita? Esityksessä ei oteta kantaa myöskään siihen, onko edun verovapauden kannalta merkitystä sillä, tuotetaanko palvelut lähipalveluina vai etäyhteydellä taikka reaaliaikaisesti vai tallenteina. Säännöksen perusteluita olisi tältä osin syytä täsmentää.

Ehdotetun TVL 69 §:n 7 momentin mukaan jatkossa liikuntatoimintana pidettäisiin liikuntasuorituksessa tarvittavien välineiden vuokrausta ja korjausta myös silloin, kun itse liikuntasuoritus on maksuton. Laajennus maksuttomissa liikuntasuorituksissa tarvittavien välineiden vuokraukseen on perusteltu ja tarpeellinen muutos. Myös maksuttomissa liikuntasuorituksissa välinevuokraus voi olla edellytys itse liikuntasuorituksen tekemiseen, jos edun saaja ei itse omista tarvittavia liikuntavälineitä.

Ehdotusta verovapaan omaehtoisen liikuntatoiminnan laajentamisesta myös liikuntavälineiden korjaukseen Veronmaksajain Keskusliitto pitää sen sijaan kyseenalaisena ja ennakoi, että muutos voisi aiheuttaa merkittäviä tulkintaepäselvyyksiä. Edun laajennusta liikuntavälineiden korjaukseen ei esityksessä ole perusteltu ja ehdotetun säännöksen sanamuotoa noudattaen etu vaikuttaisi laajenevan esimerkiksi polkupyörien ja moottoriurheilussa tarvittavien moottoriajoneuvojen korjauksiin. Etu laajenisi tällöin palveluihin, joilla ei ole välitöntä liityntää itse liikuntasuoritukseen, toisin kuin välineiden vuokrauksella. Tällainen käyttöala ei vaikuta vastaavan säännöksen alkuperäistä tarkoitusta.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että edun laajennus liikuntavälineiden korjaukseen olisi omiaan lisäämään lainkohdan oikeudellista epävarmuutta tarpeettomasti. Esitetyssä muodossa ehdotus sisältää tulkintaongelmia esimerkiksi liikuntavälineiden ja -varusteiden väliseen rajanvetoon liittyen, samoin kuin korjaus- ja huoltokustannusten eroon. Esitys vaikenee myös siitä, voisivatko korjauskulut sisältää myös korjaukseen tarvittavat osat vai pelkkää työtä. Ehdotusta edun laajentamisesta liikuntavälineiden korjauskustannuksiin tulee vielä jatkovalmistelussa arvioida kriittisesti.

Veronmaksajain Keskusliitto kannattaa ehdotusta omaehtoisen liikunta- ja kulttuuritoiminnan verovapaan määrän korotuksesta. Jatkovalmistelussa esitystä tulee täsmentää edellä selostettujen oikeudellisesti tulkinnanvaraisten muotoilujen osalta.

Siirtymäsäännökset

Lakimuutoksen siirtymäsäännösten osalta Veronmaksajain Keskusliitto huomauttaa, että ehdotettuihin siirtymäsäännöksiä on selvyden vuoksi hyvä täsmentää niin, että myös ehdotetun TVL 127 f §:n osalta todetaan, että sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa, jottei jää epäselväksi, että vuoden 2025 verotuksessa sovelletaan voimassa olevaa TVL 127 f §:ää.

Teemu Lehtinen	Kati Hannikainen	Mikael Kirkko-Jaakkola
toimitusjohtaja	lakiasiaintohtaja	pääekonomisti

Hannikainen Kati
Veronmaksajain Keskusliitto ry